

Zuidvliet

Maassluis

HISTORISCHE
VERENIGING
MAASSLUIS

HISTORISCHE SCHETSEN

van en over Maassluis

NUMMER 81 | NOVEMBER 2022

INHOUD

Van de redactie	1
Tehuis voor Zeelieden	2
Bekeuringen in de 17e en 18e eeuw	14
150 jaar langs de Nieuwe Waterweg	22
Hermina ex William	25
De zonen van Dirkzwager	35
Achternamen met puntjes	44
150 jaar slager aan de Zuidvliet	47
De houten havenkraan (1)	56
Trainen voor de Elfstedentocht	62
Kooywoning 1661-1961	64
Voetbalclub Amicitia	70
Reacties van lezers	75
Speurneuzen gevonden azijnfabriek	77
Speurneuzen gezocht	80

SCHRIJVERS

Rien Braber | Edwin Broekhart | Wim Duijvestijn | Jan van Gelderen | Jan van Hees
Jan Nusteleijn | Kees van der Sar | Kees van Schie | Wim de Snaijer | Bram Sonneveld
Hjalmar Teunissen | Ineke Vink | Dick van Wassenaar

AFBEELDINGEN

Collectie Van der Stelt | Collectie Van Rij | Koos van Hartingsveldt | Wim Duijvestijn
Historische Vereniging Maassluis | E. Kap-Favié | Museum Maassluis | Wim de Snaijer
Stadsarchief Vlaardingen | Jan Steehouwer † | M.G.F. Vestjens | Klazien Zomer

Foto omslag: De Zuidvliet rond 1900. Het kleine grijze pandje ongeveer in het midden was slagerij
Booster, later Verduijn.

OVER OMDENKEN EN HET NIEUWE WERKEN

Het doet ons genoegen u te kunnen meedelen dat het bestuur van uw vereniging weer op sterkte lijkt te komen. Het is u niet ontgaan dat het de afgelopen jaren lastig was om nieuwe bestuursleden te vinden, ondanks herhaalde oproepen aan de leden en ijverig zoeken en benaderen van potentiële kandidaten. Soms moet je 'omdenken' om tot een oplossing te komen, dat wil in dit geval zeggen volgens een andere methode gaan werken. Op die manier lukte het om alle vacatures weer bezet te krijgen.

Hoe ziet het bestuur er nu uit en wat is er veranderd:

Peter van Baalen is voorzitter. Hij richt zich vooral op sturing aan de vereniging en de andere bestuursleden.

Adri van Vliet is net met pensioen en 'loopt stage' in het bestuur. Na zijn 'stageperiode' zal hij besluiten of hij actief wordt als vice-voorzitter.

Laura van der Linde was vice-voorzitter, maar verandert van functie in het bestuur. Zij wordt algemeen bestuurslid.

Theo Vroon is terug als secretaris. Van Paul Huizinga als secretaris hebben we na een half jaar afscheid genomen, omdat de ideeën over het besturen van de vereniging te ver uiteenliepen.

Wim de Lege is terug als penningmeester. Leo van Mil heeft op uitstekende wijze de financiële administratie waargenomen het afgelopen jaar, maar afgesproken was dat hij uiterlijk tot eind van 2022 penningmeester zou zijn.

Ineke Vink heeft de bestuurstaak pr en evenementen. Daarnaast blijft ze ook hoofd- en eindredacteur. Dat is wel veel werk, dus wanneer iemand de bestuurstaak van haar over wil nemen, staat ze daar zeker voor open.

Jacques Visker (adviseur erfgoed) en *Dick Buurman* (projectleider jubileum) ondersteunen het bestuur als bestuursadviseur. De laatste tijdelijk tot 31-12-2022.

De actieve vrijwilligers zijn ingedeeld in vier commissies:

Commissie historie Maassluis (onderzoek en publicaties). Voorzitter Ineke Vink (chroniqueur).

Commissie stad en monument (stadsgidsen en overleg met derden). Voorzitter Jacques Visker (adviseur erfgoed).

Commissie collecties HVM (beeldarchief en ict). Voorzitter Theo Vroon (collectionneur). Kees Tempelaars blijft teamleider van de archivarissen, beeldbankbeheerders en fotografen.

Commissie pr en evenementen. Voorzitter Ineke Vink.

TEHUIS VOOR ZEELIEDEN

Door: Dick van Wassenaar

In 1986 schreef Dirk Pons Sr. in HS 5: 'Als voorzitter van de Vereniging tot oprichting en instandhouding van een tehuis voor zeelieden moest ik eens in de geschiedenis van de vereniging duiken en ontdekte ik de beweegredenen van de oprichting van deze vereniging: voor het zedelijk heil van den Zeeman. Over deze vereniging zou zeker wel een artikeltje geschreven kunnen worden, maar dat misschien later'. Bij deze dan!

Wanneer krijgt Maassluis zijn Tehuis voor Zeelieden?

Deze tekst stond afgedrukt in de Westlandsche Courant van 7 september 1895 als slotzin in een artikel over de positieve ervaringen van de aanwezigheid van een Tehuis voor Zeelieden in IJmuiden. Blijkbaar had dit ook enig effect op betrokken Maassluiers.

Commissie tot oprichting van een Zeemans-Tehuis

In juni 1896 wordt op initiatief van ds. J. Vonk (1851-1933) en ds. F.W. Sluyter (1854-1921) een commissie gevormd met als doel het oprichten van een Zeemans-Tehuis, vooral voor zeelieden die van elders komen om hier hun bedrijf (haringvisserij) uit te oefenen. Men wil hierdoor trachten het bezoek aan kroegen door de vissers tegen te gaan. Op 8 december 1896 vond de eerste bijeenkomst plaats in de School met de Bijbel (aan de Noordvliet Noordzijde, later pakhuis Vrijhandel van P. Doelman). De belangstelling was niet heel groot en er rezen tal van bezwaren. Oprichten van een Zeemanshuis, zo werd bij het ontwerpen der statuten opgemerkt, zal misschien gaan, maar het instandhouden ervan wordt wellicht de grootste moeilijkheid, zo zei men. De eerste bestuursvergadering vond plaats ten huize van ds. J. Vonk op 22 december 1896; de statuten kwamen aan de orde en er kwam al spoedig geld binnen ook. Daarom besloot men zoveel mogelijk belangstelling voor de zaak te wekken door het verspreiden van circulaire's en het houden van collectes.

Oprichtingsakte

In februari 1897 passeerde de goedkeuring van de Statuten der Vereniging tot oprichting en instandhouding van een Tehuis voor Zeelieden te Maassluis bij Koninklijk Besluit¹. De vereniging stelde zich in artikel 1 'ten doel de godsdienstige en zedelijke belangen van den zeeman te bevorderen door het oprichten en instandhouding van een Tehuis voor Zeelieden² te Maassluis.

1 Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit op 1 februari 1897. No 44. (Staatsblad 20 februari 1897 No 43.)

2 'De Vereeniging tot oprichting en Instandhouding van een Tehuis voor Zeelieden' en 'Het Tehuis voor Zeelieden' worden in de tekst verder respectievelijk aangeduid als Vereeniging en Tehuis.

Leden zijn zij, die instemmen met het doel uitgesproken in art. 1, de grondslag aanvaarden in art. 2 en zich verbinden tot een jaarlijkse contributie van f 2,50.

Het Bestuur regelt en verdeelt zijn werkzaamheden onderling. Het bestaat voor de eerste maal uit de volgende personen: J. Vonk, P. Boer, P. Bijl, H. van Luijpen, D. van der Lee, F.W. Sluijter, allen wonende te Maassluis en J.H.M.G. Wolf wonende te Maasland. De vereniging wordt opgericht voor de tijd van 29 jaren, te rekenen vanaf 8 december 1896.'

Waarom een Tehuis?

Op dinsdag 28 september 1897 was er een openbare bijeenkomst in het gymnastieklokaal in de Lange Boonestraat. Doel was belangstelling te wekken bij de plaatsgenoten voor de oprichting voor een tehuis voor zeelieden. Sprekers waren ds. J. Vonk en ds. F.W. Sluyter die het belang van oprichting onderstreepten in het volgende verslag: 'Dit jaar (1897) is door 76 loggers, gemiddeld bemand met 14 koppen, dus 1064 mannen, de haringvangst uitgeoefend. Van die 1064 mannen waren er slechts 450 te Maassluis³ thuisbehorende. Er waren dus 614 mannen die hier vreemd waren en dus geen thuis hadden. Behoeft het gezegd dat die mannen, hier binnengevallen en soms zeer ver van huis, behoefte gevoelen aan een prettig, ruim logies. Natuurschoon bezit ons stedeke weinig. Ieder, dus ook de zeeman, is spoedig uitgekeken en uitgewandeld. Er blijft alzo voor hem weinig anders over dan de kroeg. Menigeen kwam toch, tegen zijn bedoeling, op de plaats waar slechts ellende gekweekt wordt: de tapperij. Spreker schilderde in schrille doch ware kleuren de reeks van jammeren geboren uit het kroeglopen. Financiële en morele ondergang is het lot van hem, die gehoor geeft aan de opwellingen, ter kwade uren in hem geboren, om de kroeg te bezoeken. Spreker bracht in herinnering dat als eerste gevolg

Landgenooten!
Met kennisgeving aan het EdelAchtbare Gemeen-
tebestuur, zal er eene
COLLECTE
plaats hebben op **12, 13, 14 Juli a.s.**, ten
behoefte van de oprichting van een
"TEHUIS VOOR ZEELIEDEN."
Dit "TEHUIS" zal dienst doen voor *Zee- en Fis-
scherlieden* van alle gezindten. De Vereeniging van
welke deze arbeid uitgaat, werd *goedgekeurd* bij
Koninklijk besluit d.d. 21 Febr. 1897 No. 44.
(Zie *Ned. St.-Courant*, Zaterdag 21 Febr. 1897
No. 43).
Aangezien deze stichting in eene behoefte, wier
vervulling niet langer uitstel mag lijden, voorniet,
vertrouwen Bestuurders dat het U eene eere zijn
zal door uwe milde bijdragen aan de oprichting er
van mede te werken.
Het Bestuur der Vereeniging tot oprichting
en instandhouding van een
"Tehuis voor Zeelieden" te Maassluis:
J. VONK, Voorziter.
D. v. d. LEE, Penningmeester.
P. BOOM.
P. BIJL.
C. CHISLAIN.
H. VAN LUIPEN.
F. W. SLUYTER, Secretaris.

*Aankondiging in de Delftsche Courant van 11 juli 1897 voor een col-
lecte ten behoeve van de Vereeniging ter oprichting en instandhouding
van een Tehuis voor Zeelieden te Maassluis.*

3 Maassluis telde in die tijd ongeveer 8.000 inwoners.

van drankmisbruik ontucht ontstaat. Wel hebben we er hier ter stede nog niet veel last van, maar men onderschatte het kwaad toch niet. Het Baanslop noemde spreker met name als plaats waar, bij afwezigheid der politie, veel ongerechtigheid geschiedt. Op al die gronden pleiten de sprekers voor de oprichting van een ruim, frisch, gezellig tehuis voor zee- en visscherlieden, waar zij niet behoeven, neen, niet kunnen drinken.'

Op zoek naar een geschikt pand

In 1898 begon de Vereeniging naar een pand te zoeken dat geschikt zou kunnen zijn voor een Tehuis. De financiën daarvoor moesten komen uit de contributies, collectes en giften. In april 1898, vergaderend in de Christelijke School aan de Damstraat, behandelde men een voorstel tot aankoop van een pand tussen de Haven en het Zandpad (Wijk B, perceel 3864 (woning) en perceel 3866 (tuin)) en gelegen aan 'het beste gedeelte der haven', eigenaar de heer De Graaf⁴. Het doel was om, zodra de staat van de kas het toeliet, het pand tot een Tehuis in te richten.

Na langdurige bespreking besloot de vergadering unaniem tot aankoop. De acte passeerde op 25 mei 1898 in de consistorie van de Groeneveldskerk (Zuiderkerk), ten overstaan van mr. L. Reeser. De koopsom bedroeg f 6000,- en met een hypotheek van f 4000,-. Maar het bestuur zat niet stil en in april 1899 kreeg het tijdens een algemene vergadering goedkeuring voor het uitschrijven van een prijsvraag voor een plan en tekening voor een te stichten Tehuis. De heer F. v.d. Doll, architect uit Maassluis, en de heren P. Hooikaas Jr. en A.W. Meyncken, architecten uit Rotterdam, werden tot juryleden benoemd. De prijsvraag bestond eruit een ontwerp te maken van een gebouw voor een Tehuis voor Zeelieden, te plaatsen op een terrein gelegen tussen de Haven en het Zandpad van Maassluis. Daarvoor loofde het bestuur een eerste prijs uit van f 300,- en een tweede prijs van f 150,-. Het bestuur was er vrij in aan wie het de uitvoering van de bouw zou opdragen. Als de ontwerper van het

PRIJSVRAAG
voor een te bouwen
Tehuis voor Zeelieden
te MAASSLUIS.

Het Bestuur der Vereeniging tot oprichting en instandhouding van een Tehuis voor Zeelieden te *Maassluis*, noodigt HH Bouwkundigen uit, tot het indienen van ontwerpen voor een

TEHUIS.

Voor mededinging kunnen belanghebbenden zich wenden tot den Secretaris der Vereeniging, bij wien situatie-teekeningen, programma's en nadere inlichtingen verkrijgbaar zijn.

Het Bestuur voornoemd,
Dr. J. VONK, Voorzitter.
C. GHISLAIN, Secretaris.

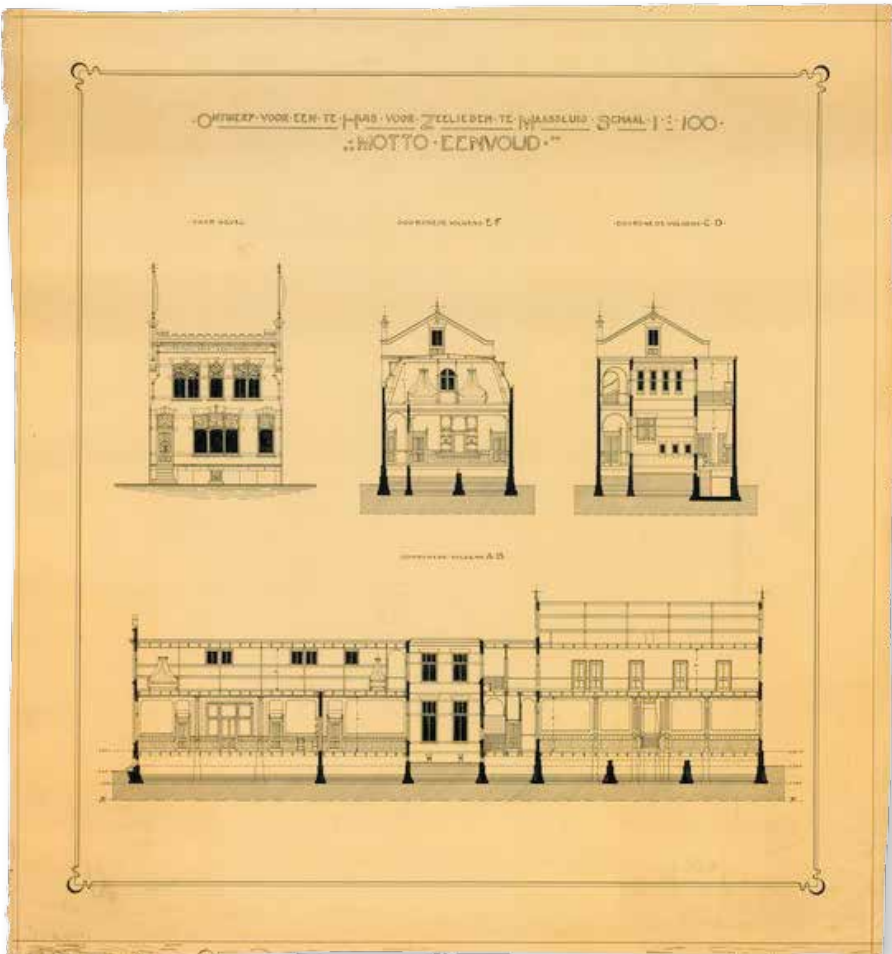
Advertentie in het bouwkundig weekblad De Opmerker, het eerste architectuurtijdschrift in Nederland, 34e jaargang 1899.

4 Mogelijk Isaac de Graaf (1850-1924).

bekroonde ontwerp de uitvoering op zich zou nemen, werd zijn honorarium verminderd met de toegekende prijs.

Resultaat van de prijsvraag

In augustus van 1899 waren er 43 ontwerpen ingediend. De grote illusie van het bestuur sloeg om in een totale ontnuchtering toen bleek dat de uitvoering van het mooiste plan ruim f 100.000,- zou kosten. Er volgde het uitschrijven van een tweede prijsvraag en daar kwam een geschikt plan uit waarvan de uitvoering op f 13.000,- zou komen. Dit plan was ingediend door J.J.L. Moolenschot (1857-1941), architect te Amsterdam. In het rapport van de jury stond ondermeer: 'De indeling is over het algemeen zeer bruikbaar. De

Een van de ingezonden bouwtekeningen voor een mogelijk Tehuis voor Zeelieden te Maassluis. Ingediend door architect Pieter Nicolaas Leguit (1874-1941).

slaapkamertjes zijn gunstig gelegen. De hoofdpartij van de gevel is over het algemeen goed opgelost. Het inwendige is zeer sober behandeld, passend voor het doel. In de bouwsom is niet begrepen wat het tegenwoordige pand voor afbraak zou kunnen opbrengen en wat daarvan nog zou blijken bruikbaar te zijn voor het nieuw te bouwen huis, terwijl wij ons voorstellen, dat de ontwerper de begroting iets zal kunnen verminderen door op enkele punten vereenvoudiging aan te brengen.'

Aan het eind van de algemene vergadering besloot voorzitter ds. J. Vonk als volgt: 'Voorzeker is het te hopen dat de Vereeniging nu binnen een niet al te lang tijdsverloop zal kunnen overgaan tot de stichting van haar Tehuis. De behoefte er aan is groot. Van harte gaarne wekken wij dan ook onze lezers op om, wanneer hun steun voor deze hoogst nuttige zaak gevraagd wordt, die onbekrompen te geven.'

Op weg naar de Wip

Het onverwachte gebeurde begin 1902 toen bleek dat het pand van huisschilder Willem Groenwegen (1856-1939) aan de Wip 1 (H13) te huur was. Op vrijdag 14 februari 1902 nam men tijdens een vergadering van de Vereeniging het besluit om het huis aan de Wip te huren voor f6,40 per week en in gereedheid te brengen voor een Tehuis⁵. De bouwplannen waren toch nog niet gereed en ook het kapitaal was nog niet aanwezig voor de nieuwbouw aan de Haven. Het bestuur zag het wel zitten: 'In mei hoopt men klaar te zijn.

De Wip met het Zeemanshuis voor de verbouwing, (omstreeks 1902)

5 Het bouwen van een eigen Tehuis werd niet terzijdegesteld, maar men meende eerst leergeld te moeten betalen en dit zou het voordeligst gaan in een huurhuis.

Het bedoelde pand leent zich uitstekend voor het doel en is bovendien in de onmiddellijke nabijheid van de haven gelegen. Beneden zou dan een flinke zaal kunnen worden ingericht en boven de nodige slaapkamertjes worden getimmerd.'

Op vrijdag 23 mei 1902 was de opening van het Te Huis⁶. Weliswaar niet het gebouw aan de Haven dat het bestuur zocht wenste, maar degenen die het gebouw op de Wip in ogenschouw namen, roemden de inrichting: 'Gezellig is de conversatiezaal, luchtig en frisch de logeerkamertjes, net, zindelijk en goedkoop de bediening, terwijl men door bladen en boeken een aangename ontspanning zich kan verschaffen.'

Een groot succes

Ongeveer een jaar na de opening bericht het bestuur van de Vereeniging het volgende: 'Van het Tehuis wordt overvloedig gebruik gemaakt, meer zelfs dan men had kunnen verwachten. Al in het eerste jaar van zijn bestaan zijn er door onze zee- en visserlieden en ook door anderen die er van geprofiteerd hebben, ongeveer 10.000 bezoeken afgelegd en is er aan ongeveer 400 personen nachtverblijf bezorgd. Dagen komen er dat men niet aan alle bezoekers behoorlijk plaats kan geven en nachten breken er aan dat niet aan allen logies kan verleend worden. Indien dan ook, wat we zeker verwachten, dat het bezoek zal toenemen en er steeds meer om nachtverblijf gevraagd wordt, zal de Vereeniging op uitbreiding bedacht moeten zijn.'

De Wip met het Zeemanshuis na de verbouwing.

6 De naam op het pand was toen al en nu nog TE HUIS VOOR ZEELIEDEN.

In het jaarverslag over 1904 lezen we dat 594 personen van een nachtverblijf in het Tehuis gebruik hebben gemaakt. De plaatsen van waaruit deze personen afkomstig waren zijn talrijk: Rotterdam, Vlaardingen, Schiedam, Pernis, Zwartewaal, Middelharnis, Scheveningen, Monster, 's Gravenzande, Ter Heide, Katwijk, Noordwijk, IJmuiden, Den Helder, Bunschoten, Marken, Urk, Hindeloopen, Koudum, Makkum en nog andere. In oktober 1905 krijgt de Vereeniging toestemming van de gemeente Maassluis tot het schenken van sterke drank in het Tehuis, iets wat in 1901 nog door het bestuur was afgewezen.

De Grote Verbouwing

In de eerste jaren was gebleken dat het pand aan de Wip te klein was voor het groeiende aantal overnachters en bezoekers. Op vrijdagavond 30 augustus 1907 was er een buitengewone vergadering voor leden van de Vereeniging. Doel was het bespreken van de plannen tot uitbreiding van het pand aan de Wip, door het bestuur eerder al aan de orde gesteld. Met bijna algemene⁷ instemming van de leden kreeg het bestuur toestemming voor het volgende:

- 1e. Over te gaan tot de aankoop (per 30 september) van het pand op de Wip, waarin nu het Tehuis is gevestigd, met achter liggende open terrein, voor een bedrag van f 10.000,-.

- 2e. Tot het sluiten van een hypotheek op dit pand ter voldoening van de koopsom tegen 4% rente.

- 3e. Het publiekelijk veilen van het pand aan de Haven met daarbij behorend erf, thans nog eigendom van de Vereeniging.

Voorwaarde voor de machtiging was wel dat er toestemming moest zijn om het gehele open (achter)terrein te mogen bebouwen. Bij onderzoek bleek dat het niet mogelijk was, tenzij de Vereeniging ook de panden aan de Koek- en Boeksteeg, achter het open terrein van het pand, kon verkrijgen. Ook dat bleek mogelijk (meerkosten!) en het bestuur kon verder aan de slag.

Op dezelfde vergadering kon de voorzitter ook vertellen dat er door een der Maassluisse reders f 500,- geschonken was als blijk van belangstelling en waardering voor het goede werk van de Vereeniging. Inmiddels waren er bouwplannen ingekomen en na deze aan het oordeel van de Maassluisse bouwkundigen L. van der Endt en F. van der Doll te hebben onderworpen, werd een plan van architect Jan van Luipen (1863-1942) uit Maassluis verkozen.

Interieurbeschrijving anno 1908

De eenvoudig, nette vestibule binnentredende vindt men links de vertrekken voor de conciërge en rechts de kleine zaal (in het oude gebouw de enige lokaliteit voor de bezoekers; thans vernieuwd en uitgebreid) waarin een klein buffet. Dit zaaltje, afgescheiden van de grote zaal door schuifdeuren, is aardig versierd met wandschilderingen, zee- en

⁷ De meesten waren voor verbouwing van het pand aan de Wip, enkelen waren voor de bouw van een geheel nieuw Tehuis aan de Haven.

landgezichten. Bij grote toevloed van publiek worden de deuren geopend en de kleine zaal met de daaropvolgende lokaliteit vergroot. Ook deze tweede zaal, waarin de leestafel is geplaatst, heeft een afzonderlijk buffet. De leestafel, ovaal van vorm, plaatsruimte gevende aan 18 personen, is opvouwbaar en bij plaatsgebrek dus gemakkelijk te verwijderen. Een glazen wand van openslaande deuren deelt deze grote zaal in twee delen, waarvan het achterste deel als eetzaal is ingericht, terwijl het ook als afzonderlijk vergaderlokaal kan gebruikt worden, voor welk doel dan een aparte ingang ten dienste staat, uitkomende in de Koek- en Boeksteeg. Een flink balkon aan de achtergevel geeft gelegenheid tot een zitje in de open lucht. De closets en urinoirs aan het einde der kleine zaal, met wanden van tegelwerk, voorzien van waterbesproeiing, naast een afzonderlijke wasinrichting, bewijzen, dat de zindelijkheid in alles betracht is. Een flinke verbetering is aangebracht op de bovenverdieping, waar de 14 slaapkamertjes gelegen zijn met ongeveer 30 slaapgelegenheden. Een brandladder, daar aangebracht, geeft gelegenheid bij eventuele brand gemakkelijk te ontkomen in de belendende steeg.

Eerste steen

Op 21 december 1907 vond de aanbesteding plaats voor de verbouwing. Er waren 13 inschrijvingen. Het werk werd gegund aan de laagste inschrijver, aannemer L.A. Tas (1851-1928) uit Maassluis voor een bedrag van f 7.745,-. Op 4 februari 1908 legde ds. J. Vonk de eerste steen van de nieuwe aanbouw van het Tehuis. Na de steenlegging hield hij een korte toespraak tot bestuur

Interieur van het Zeemanshuis omstreeks 1919.

en belangstellenden. Tenslotte kreeg aannemer Tas een bedrag van f 25,- overhandigd, bedoeld voor de werklieden. Deze kregen daarbij de wenk er toch niet een plezierige middag van te nemen, maar thuis gekomen familie, vrouw en kinderen te doen genieten van deze extra gift.

Op 21 mei 1908 was de opening van het verbouwde Tehuis⁸. Ds. F.W. Sluyter opende de bijeenkomst en roemde daarbij de samenwerking tussen de architect en de aannemer die hun werk praktisch, degelijk en volgens de planning hadden uitgevoerd. Aanwezig waren vele belangstellenden en sprekers die allen hun waardering uitspraken over het vernieuwde Tehuis⁹. Burgemeester C.P.I. Dommisse zei daarbij ondermeer: 'Hier werken de predikanten ook in 't belang der zeelieden, hier leiden zij hen in andere veilige haven. Ik vind dit Tehuis een geluk voor Maassluis en voor mezelf een eer hoofd te zijn van een plaats waar zulk leven heerst. Moge het Tehuis een zegen zijn voor Maassluis en de vreemde visser.'

Op 8 december 1921 was het 25 jaar geleden dat de Vereeniging werd opgericht. De geplande viering stelde men uit tot 18 februari 1922 omdat mede-oprichter ds. F.W. Sluyter kort daarvoor op 24 november 1921 was overleden. In de tussenliggende jaren was de hypotheek op het pand volledig afgelost, dit ondanks de afname van overnachtingen¹⁰ door vissers. De inkomsten bleven goed als gevolg van het toenemende aantal personen dat bleef overnachten in Maassluis.

Tehuis wordt Volkskoffiehuus en meer

Eind 19e - begin 20e eeuw was de (haring) visserij in Maassluis, een stad met ongeveer 9.000 inwoners, op haar hoogtepunt. Er lagen soms wel meer dan 100 vissersschepen in de haven. Na de Eerste Wereldoorlog was de visserij echter sterk afgenomen en na 1930, aan het begin van de mondiale crisis, waren er nog maar een paar vissersschepen over. Gevolg was dat het aantal overnachtingen van vissers sterk terugliep. Tijdens de algemene vergadering in juni 1929 noteerde men dat er in 1928 slechts aan 300 vissers logies was verleend. Volgens voorzitter ds. J. Vonk was het de taak van het bestuur te gaan zoeken

Suikerzakje van het Zeemanshuis.

8 Bij de verbouwing werd blijkbaar het opschrift 'Te Huis voor Zeelieden' vervangen door de tekst 'Zeemanshuis' op de bovenbekroning.

9 Een van de sprekers had de volgende anekdote: 'Gisteren hoorde ik van de dochter van de doodgra-ver, dat haar vader het Tehuis een zegen noemt, want hij werd nu niet meer in de nacht geroepen om een slachtoffer te bergen in het lijkenhuisje, zoals vroeger.'

10 Exacte cijfers zijn er niet meer vermeld in de jaarverslagen.

naar middelen die het bezoek zouden kunnen bevorderen. Hij dacht daarbij aan een volkshuis met gelegenheid tot nachtverblijf voor iedereen. Echter 'wel in de zin, dat we het voor ieder openzetten en er een huis van maken in harmonie met onze grondslag nuttig te zijn aan de godsdienstige en zedelijke belangen, en niet enkel van de zeeman, maar van ons volk.' En het werkte, er kwamen steeds meer bezoekers naar het Tehuis. Dit waren voor het grootste deel mensen van buiten, voor een deel was dat het gevolg van de berichten over het Tehuis in de leesbladen, meestal in de Christelijke bladen. Er waren dagen dat 20 à 30 personen van buiten Maassluis naar het Tehuis kwamen om zich er even te verpozen. In de laatste drie maanden van 1929 werd het Tehuis door 3.297 bezoekers bezocht¹¹. Het Tehuis was, naast het oorspronkelijke doel, steeds meer een locatie voor het houden van vergaderingen, recepties, lezingen, voorlichtingsavonden, zanguitvoeringen, schaa-, klaverjas- en biljartwedstrijden, prijsuitreikingen, noodopvang (schipbreukelingen, evacués bij watersnood of brand of voor gestrande reizigers die niet meer met de pont over konden), etc.¹²

Beheerders

In de loop der jaren hebben een aantal personen (ook echtparen) als inwonend gastheer/gastvrouw c.q. beheerder/conciërge in het Tehuis gewerkt. Dat er interesse was in deze functie bleek al in 1897 toen, nog voordat er een pand beschikbaar kwam, een echtpaar uit Krimpen zich aanbood als conciërge. Aan een oproep voor de functie van conciërge in 1902 gaven vele echtparen gehoor. De vraag is nog wel even ter sprake gekomen of het een hervormde of een gereformeerde conciërge zou moeten zijn. Voorzitter ds. J. Vonk stelde met klem en met instemming van het bestuur dat de beste uit de sollicitanten gekozen diende te worden.

Advertenties in de Maassluische Courant Restaurant Zeemanshuis anno 1959.

11 Begin van het toerisme in Maassluis?

12 In november 1921 werd in het Tehuis de afdeling Maassluis van de Koninklijk erkende Spinozascholen geopend. Er werd individueel onderricht gegeven in verschillende talen, wiskunde, aardrijkskunde, handelsrekenen, stenografie etc.